

канта: „промѣни ми за вълната, която ти довезохъ, сукно за единъ кожухъ.“ Но колко разносцы ще направимъ доде идемъ до фабриката, която може и да е далечъ отъ настъ? И понася ли на фабриката да мѣнува сукното аршинъ по аршинъ, когато той произвожда сукно хыляды поставы? Ето че трѣба и търговецъ, който да купи отъ настъ вълната и за труда и маялото си да земе отъ фабриканта за нашата вълна по-скажо отъ колкото я е заплатилъ намъ, т. е. да земе *придобитокъ, кяръ*. Търговецътъ можаше да ни мѣни вълна за сукно; но намъ освѣнь сукно, трѣбатъ ни обуша трѣбатъ ни дърва, трѣба ни соль, трѣба ни санджъкъ. Каква мѫка щѣше да е за търговеца да влече сичкытъ тѣзи вещи подиръ си за да ги менува? Ето че са докарало на търговците да носятъ не тѣзи предметы, а таквизи, които малко мѣсто захващатъ, не са повреждатъ отъ пренасянето и *сѣкиму сѫ* нуждны. Търговците въ старо време мѣнували сѣкакви стоки за кожи; тѣ мѣнували напр. единъ овенъ за три кожи, както сега го мѣнуватъ за три десетака; послѣ търговците зели да носятъ сребро и злато. Тѣзи металлы сѫ нуждни и на земедѣлеца, който за тѣхъ може да си измѣни т. е. да си купи въ дукяна соль, катранъ, ботуши, рѣченици; тѣ трѣбатъ и на фабриканта, който храна не сѣе, а я купува, т. е. замѣнува я за тѣзи пары, за които е мѣнилъ сукното си. А защото е лесно да са измамятъ хората съ златото и съ среброто, като смѣсятъ въ тѣхъ други металлы, пакъ да ги капонятъ сѣкы пѣть, кога мѣнуватъ стока, не е лесно, затуй человѣците измыслили златы, сребрны и мѣдны пары, или монеты. Никой сега не смѣе да прави самси пары; тѣхъ ги прави царството въ *монетния*